

Nr 10.

Ankom till riksdagens kansli den 30 april 1915 kl. 3 e. m.

Andra kammarens femte tillfälliga utskotts utlåtande nr 10, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om åstadkommande av en sammankomst av de svenska och danska riksdagarnas samt det norska stortingets ledamöter.

Uti en inom andra kammaren avgiven motion nr 178 har herr *Lindhagen* m. fl. yrkat, »att riksdagen ville hemställa, att Kungl. Maj:t måtte inbjuda danska riksdagens och norska stortingets samtliga ledamöter att jämte svenska riksdagens medlemmar sammankomma för att överlägga och eventuellt besluta om de rättsgrundsatser, som i de nordiska ländernas och mänsklighetens intresse böra enligt deras uppfattning från de nordiska länderna framföras och göras gällande vid den stora slutuppgörelsen efter världskriget, ävensom vidtaga erforderliga åtgärder för att detta möte snarast möjligt må komma till stånd på plats, som kan finnas lämplig».

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet finner det önskvärt, att samarbete mellan de skandinaviska länderna ävägbringas i så stor utsträckning som med Sveriges intresse kan vara förenligt; detta gäller tvivelsutan även utrikespolitiken och särskilt under nu rådande förhållanden. I känslan härav har ju också alltsedan det pågående världskrigets början representanter för vårt land vid olika tillfällen samarbetat med representanter för de övriga nordiska länderna i och för ett gemensamt uppträdande utåt. Motionärerna hava själva erinrat om mötet i Malmö mellan Sveriges, Norges och Danmarks konungar och utrikesministrar, där som väl alla livligt

Utskottet.

Bihang till riksdagens protokoll 1915. 13 saml. 5 avd. 10 häft. (Nr 10.)

hoppas en god grund lades för fortsatt samarbete och samverkan till fromma för de skandinaviska folken.

Utskottet har emellertid icke kunnat biträda motionärernas förslag om en sammankomst mellan samtliga ledamöter i svenska och danska riksdagarna samt norska stortinget för att överlägga och eventuellt besluta om de rättsgrundsatser, som böra från de nordiska länderna göras gällande vid slutuppgörelsen efter världskriget. Det kan icke vara lämpligt att sammanföra samtliga medlemmar i de tre riksförsamlingarna för att inför öppna dörrar, som synes vara motionärernas mening, dryfta och taga ståndpunkt till de ömtåliga frågor, som kunna väntas komma upp i samband med det blivande fredsslutet. Motionärerna ha icke heller givit någon antydning om, under vilka former denna sammankomst skulle äga rum eller på vad sätt eventuella beslut av densamma skulle kunna få någon för de olika länderna statsrättsligt bindande betydelse. Och endast ett diskuterande under detta möte med över 700 riksdagsmän från tre länder anser utskottet icke kunna leda till något praktiskt resultat men väl vara förenat med säkerligen rätt betydande kostnader.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att herr Lindhagens m. fl. motion nr 178 ej må till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 23 april 1915.

På utskottets vägnar:

ERNST LILJEDAHL.

Vid ärendets slutbehandling inom utskottet hava närvarit: herrar *Liljedahl Gustafsson* i Brånsta, *Bengtsson* i Göteborg, *Bengtsson* i Kullen, *Löwegren*, *Akerlindh Höglund*, *Sandström*, *Thore* och *Ericson* i Funäsdalen.

Reservation

av herrar *Bengtsson* i Göteborg, *Höglund* och *Ericson* i Funäsdalen, vilka anført:

Reservanterna understryka vad utskottet yttrat rörande önskvärdeheten av ett samarbete i största möjliga utsträckning mellan de skan-

dinaviska länderna på skilda områden och icke minst beträffande deras utrikespolitik. Tvivelsutan har det samfälliga upptädnandet från dessa tre länder under världskriget varit i hög grad gagneligt för de önskemål och intressen, som de haft att bevaka i nuvarande situation, och vi tro också att en likartad enhetlighet i de tre folkens utrikespolitik vid slutuppgörelsen efter världskriget skulle ge ökad styrka åt de fredens och den mellanfolkliga rättens grundsatser, för vilka de små staterna vid sagda tillfälle bliva naturliga målsmän.

I motsats till utskottet anse vi det emellertid synnerligen betydelsefullt, att denna politik blir ett uttryck för icke blott monarkerna och regeringarna utan i främsta rummet för folkrepresentationerna, och motionärernas tanke på ett sammanträffande mellan de skandinaviska riksdagarnas samtliga ledamöter i angivet syfte finner därför vår livliga tillslutning. Visserligen är det sant, att de uttalanden som där eventuellt kunde komma att göras i den riktning, motionen avser, icke kunde — såsom utskottet anmärker — få någon statsrättsligt bindande kraft, varom motionärerna icke heller torde ha gjort sig några illusioner då deras förslag går ut på att åstadkomma närmast en opinionsyttring för hävdandet av rättens grundsatser vid det kommande fredsslutet. Såsom ett omedelbart uttryck för de folkliga synpunkterna i Norden ifråga om det framtida ordnandet av förhållandet mellan staterna och som ett insegel på den skandinaviska enhetskänsla, som vaknat till liv inför världskrigets allvar, synes oss planen på en dylik konferens ytterst tilltalande. Kostnaden för den korta tid, konferensen skulle vara, torde bli jämförelsevis obetydlig och icke kunna verka avskräckande. I betraktande av vad länderna offra för krigsrustningar bleve detta offer för en fredsrustning i varje fall en försvinnande bagatell.

Med stöd av vad sålunda anförts få vi härmed föreslå,

att andra kammaren för sin del måtte besluta, det riksdagen ville hemställa, att Kungl. Maj:t måtte inbjuda danska riksdagens och norska stortingets samtliga ledamöter att jämte svenska riksdagens medlemmar sammankomma för att överlägga och eventuellt besluta om de rättsgrundsatser, som i de nordiska ländernas och mänsklighetens intresse böra enligt deras uppfattning från de nordiska länderna framföras och göras gällande vid den stora slutuppgörelsen efter världskriget, ävensom vidtagna erforderliga åtgärder för att detta möte snarast möjligt må komma till stånd på plats, som kan befinnas lämplig.